

Fiskereguleringer

Rettighetshavermøte Orkla 24. november 2021

Kari Tønset Guttvik

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

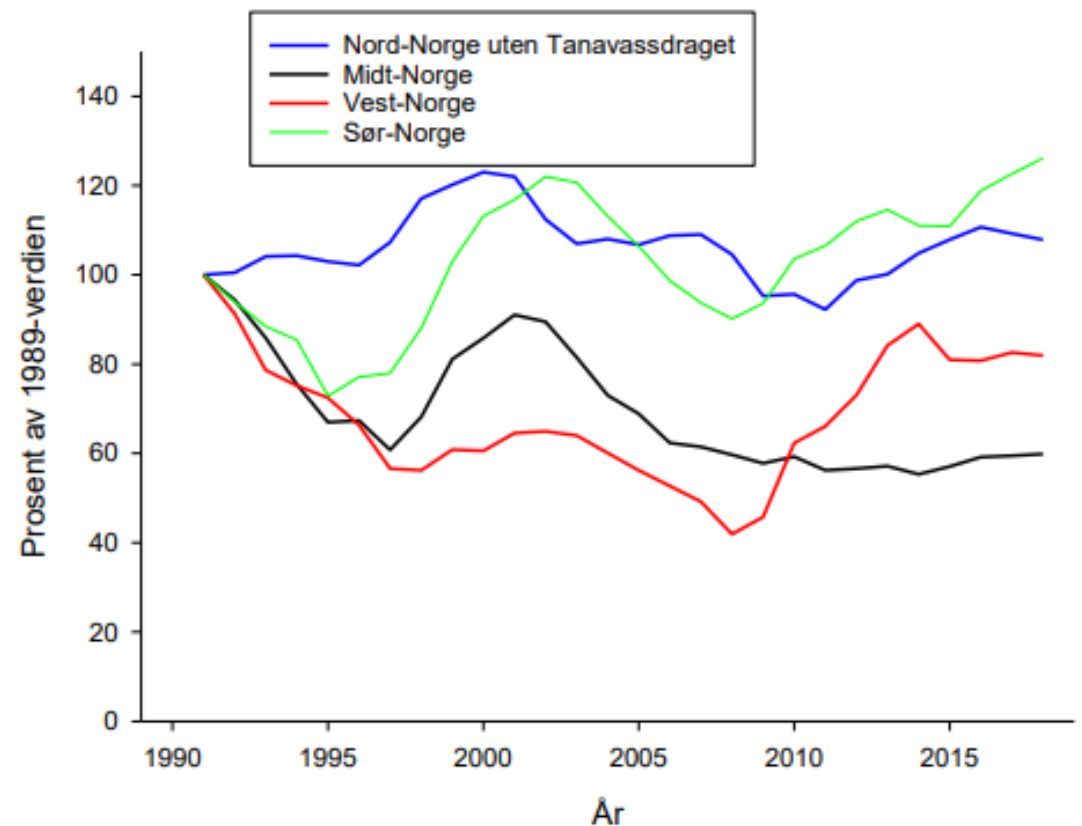
29.11.2021

Bakteppe - status for bestandene

- Lakseinnsiget halvert fra 1980 til 2020.
- Betydelig redusert høstbart overskudd.
- Kvalitetsnormen ikke bedret – stedvis dårligere (2010-14 kontra 2015-19).

Kvalitetsnorm = GBM+høstingspotensial og genetisk integritet (genetisk tilstand)

Orkla

121.Z

Gytebestandsmål: 18911 kg (14183-23639) hunnfisk

Vurdering av beskatning: *Fare for mål ikke nådd*

Kvalitet etter kvalitetsnorm: *Svært dårlig*

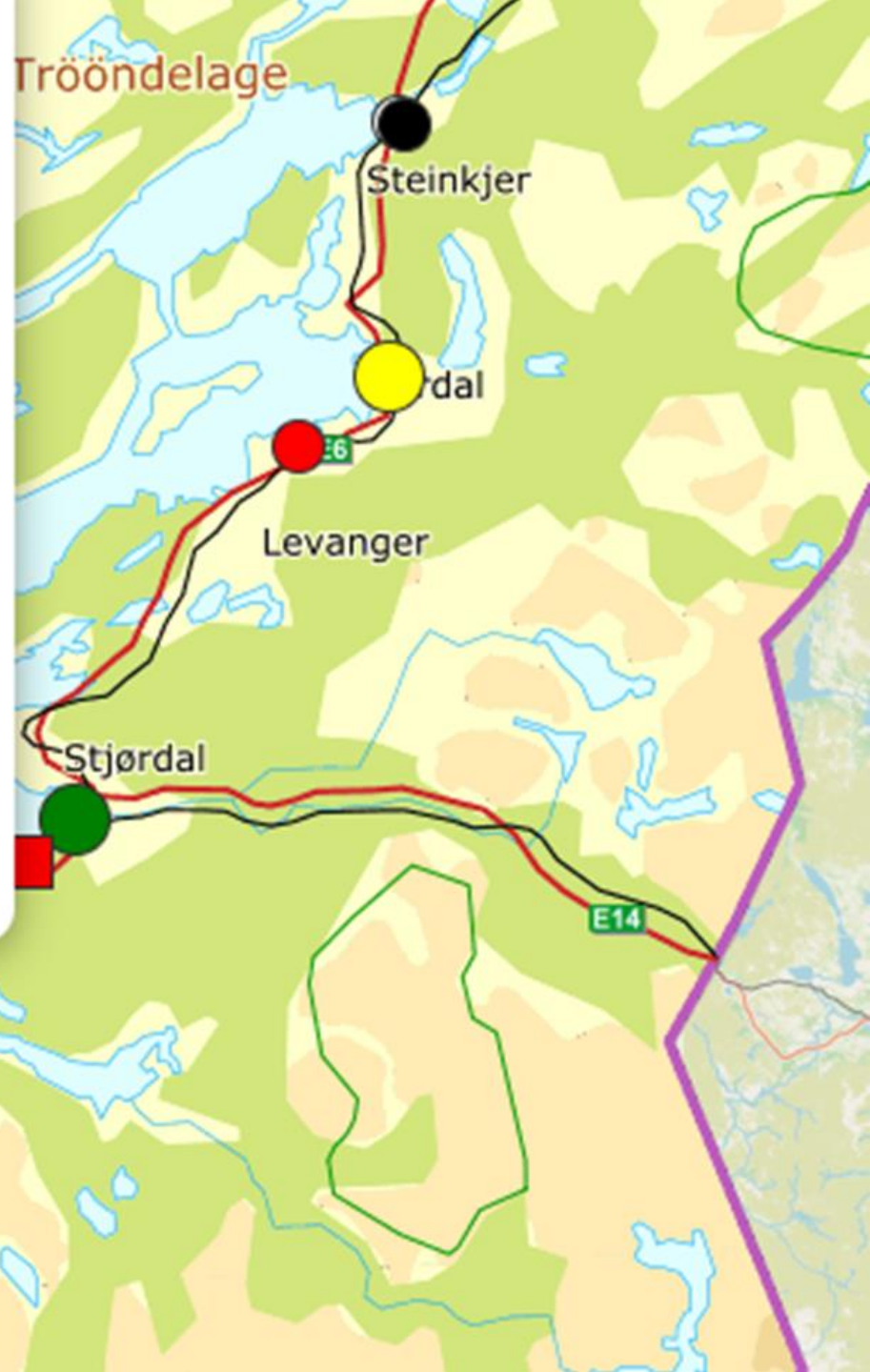
Gytebestandsmål og høstbart overskudd: *Svært dårlig*

Genetisk integritet: *Moderat*

Gytebestandsmåloppnåelse og høstbart overskudd siste fem år: *Dårlig*

Overbeskatning siste år: *Ingen*

[Vis rapport](#)

Overbeskatning (effekt)	Pukkellaks (effekt)	Rømt oppdrettslaks (effekt)	Lakselus (effekt)	Amnen vannbruk (effekt)	Amnen vannbruk (1=ja, 0=nei)	Vannkraftregulering (effekt)	Utbygd for vannkraft (år)	Forsuring (effekt)	Avløp (effekt)	Lan dbruk (effekt)	Arealinngrep (effekt)	Samferdsel (effekt)	Miljøgifter (effekt)	Bestandsstilstand, samlet vurdering (etter kvalitetsnorm, eller forenklet tilstandsvurdering)	Tilstand ut fra genetisk integritet	Tilstand ut fra gytebestandsmål og høstingspotensial	Høstingspotensial 2015-2019 (% av normalt)	Oppnåelse av gytebestandsmål 2015-2019 (%)	Vurdert etter kvalitetsnorm (1) eller forenklet tilstandsvurdering (0)	Gytebestandsmål (kg hunner)	Nasjonalt laksevasdrag (1=ja, 0=nei)	Fylke	Vassdragsnavn
2	0	1	1	0	0	1	1979	0	0	0	1	0	1	Svært dårlig	Moderat	Svært dårlig	47	86	1	18911	1	Trøndelag	Orkla
0	0	0	2	0	0	1	1921	0	0	1	0	0	0	Moderat	Moderat	Moderat	97	100	1	137	0	Trøndelag	Borsa
1	0	0	2	0	0	1	1916	0	0	0	1	0	0	Svært dårlig	Svært dårlig	Svært dårlig	90	93	1	309	0	Trøndelag	Vigda
2	0	0	2	0	0	0	1964	0	0	0	2	0	0	Svært dårlig	Svart god/god	Svært dårlig	43	85	1	25817	1	Trøndelag	Gaula
1	0	0	1	1	1	0		0	0	0	0	0	0	Svært dårlig	Moderat	Svært dårlig	32	58	1	250	0	Trøndelag	Homla
0	0	0	1	0	0	2	1977	0	1	0	1	0	0	Moderat	Moderat	Moderat	105	100	1	2730	1	Trøndelag	Nidelva
0	0	1	2	0	0	2	1994	0	0	0	1	0	1	Moderat	Moderat	Moderat	100	99	1	6763	1	Trøndelag	Stjørdal

Retningslinjene for regulering av laksefiske

Foto:

- Retningslinjer laget i Miljødirektoratet, etter rammer fra departementet
- Legger føringer for fiskereguleringene
- Statsforvalteren formidler innholdet til rettighetshavere oa., får høringssvar som kommenteres ut fra retningslinjene og sendes tilbake til direktoratet

Dagens reguleringer

- Fisket i elver med svake bestander er stengt (hvis et begrenset fiske ikke vurderes som forsvarlig, beskatning i sjø).
- I vassdrag der bestandssituasjonen tilsier lavere beskatning, blir fisket enten redusert eller stengt.
- Fisketid, kvoter og andre bestemmelser er endret i noen vassdrag der det har vært lokalt ønske om dette, når endringene er i tråd med målsetningene (jf. retningslinjene)

Ytre ramme for fisketid

- 1. juni t.o.m. 31. august. Det kan unntaksvis fastsettes en tidligere startdato eller senere sluttdato for sesongen, hvis bestanden tåler det og det er forsvarlig og sterkt ønskelig ut fra lokale forhold.
- Ytre ramme kan bare fravikes dersom dette kan grunngis med spesielt tidlig eller sein oppvandring av laks i vassdraget.
- Fravikes ikke som kompensasjon for perioder med tørt klima, lav vannføring (dårlig fiske) o.l.

Medvirkningsmåte ved regulering

- Berørte parter skal gjøres kjent med og involveres i reguleringsarbeidet
- Der lokal organisering er god nok skal forslag til fiskeregler for vassdraget utarbeides lokalt, dersom det er ønske om det
- Kommuner og brukerinteresser skal gis mulighet til å medvirke i fellesforvaltningens arbeid med høringssvaret
- Forslag til reguleringer i sjø og vassdrag skal drøftes i de regionale fagrådene før de sendes Miljødirektoratet
- Forslagene fra lokal forvaltning skal legges til grunn for endelig vedtak, såfremt de ikke er i strid med retningslinjene for regulering.

Er vassdraget tilfredsstillende organisert?	Blir forvaltningsmålet nådd i vassdraget?	Er det fra lokalt hold ønsket endring?	Er endringsforslag innenfor retningslinjene?	Hva er Fylkesmannens videre oppgave?
Ja	Nei	→		FM foreslår endring av gjeldende bestemmelser
	Ja	Nei		
	Nei	Ja (fisketid og kvoter kan brukes)	Ja	
	Nei	Ja (fisketid og kvoter kan brukes)	Nei	FM foreslår justering av forslaget
	Ja	Ja	Ja	
	Ja	Ja	Nei	FM foreslår justering av forslaget

Midtsesongevaluering - forhåndsavtalte tiltak

Viktig verktøy! (sesongen > 2 mnd)

Bruk ressurser / tid på å utforme forslag til forhåndsavtalen og forankre den i organisasjonen

Må godkjennes av SF

Kommunisere hva det innebærer utad – nettsider mv

Gjør det enklere å gjennomføre midtsesongevalueringen og evt. nødvendige tiltak

Endringer i reguleringsperioden

Det åpnes i mellomår kun for helt nødvendige justeringer

Endringer meldes til SF innen desember – vedtas av Mdir som **forskriftsendring** før sesong

Dersom det er tatt hensyn til kvoteregulering ved fastsetting av fisketid skal bestemmelsene tas inn i den offentlige fiskeforskriften.

Trøndelag	Orkland	121.Z	Orkla	L:01.06–31.08	Døgnkvote per fisker: 1 laks. Sesongkvote per fisker: 5 laks. Midtsesongsevaluering med forhåndsavtalte tiltak.
Trøndelag	Orkland	121.1Z	Skjenaldelva	L:01.07–15.08	

Reguleringsmåter

Begrense fiskesesongen (eller differensiere den i ulike soner).

Frede bestemte deler av vassdraget (evt til enkelte tider) -- obs!

Redskapsbegrensninger

Kvoter, personlige per døgn

«hvis en slik ordning skal bidra til å sikre bestanden, må grensen i de fleste vassdrag settes til en fisk per døgn (NINA, P. Fiske, forskning.no 2011)».

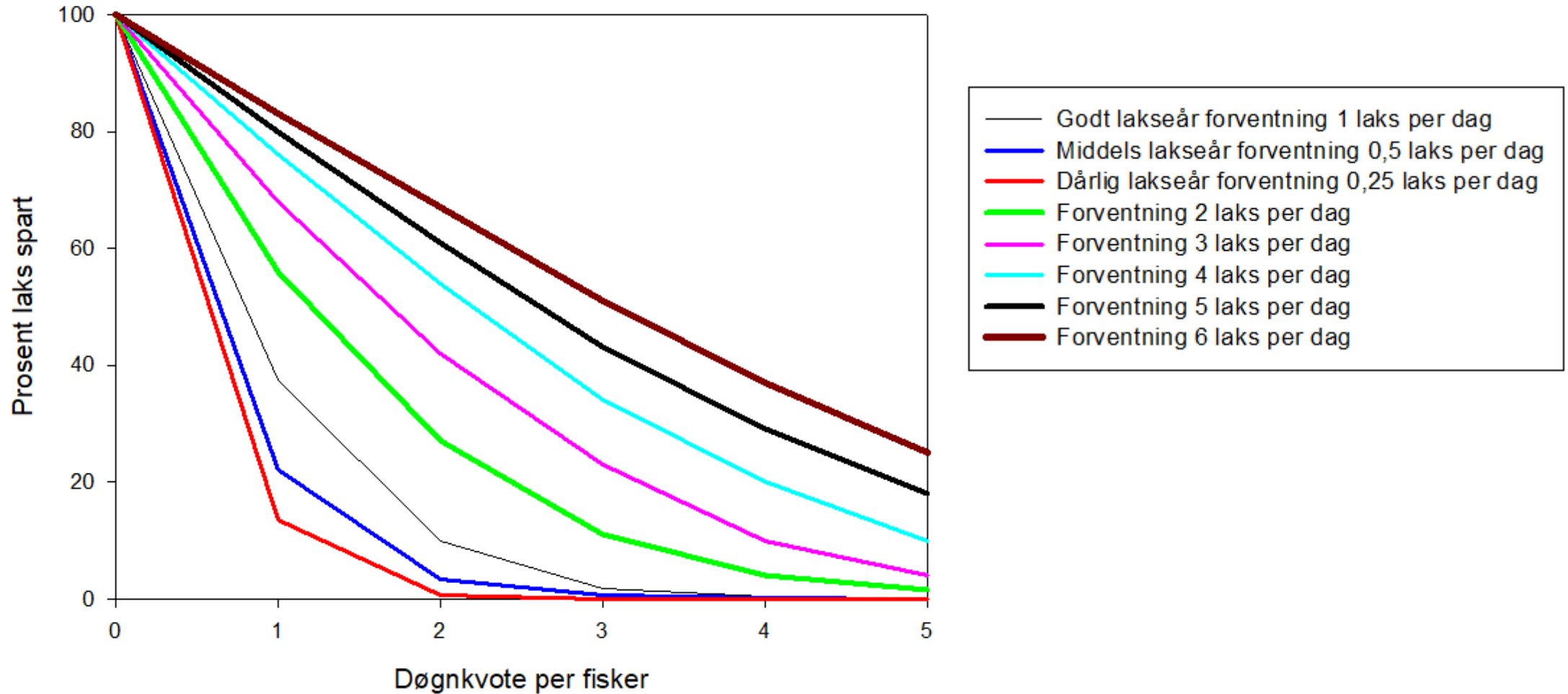
Kvoter - personlige per sesong

Totalkvote elv per sesong

Gjenutsetting av enkelte typer fisk; kjønn og/eller størrelser – fang og slipp fiske

Effekter av døgnavvoter

Figur 2. Antall laks spart ved ulike døgnavvoter for gjennomsnittlig fangst per fisker per døgn (uten reguleringer) som varierer mellom 0,25 og 6.

Kilde: NINA P Fiske2010

Hva sier fiskerne?

Frede deler av vassdrag der fisken står tett.

Rettet fiske –krav om å slippe ut igjen fisk av bestemte typer, mens man kan beholde andre.

Sesongkvote som begrenser antall fisk man kan ta per sesong.

Maksgrenser for antall fiskere eller fiskedøgn i et vassdrag.

Mindre populært:

Kun fluefiske

Ukefredninger

Obligatorisk fang og slipp

Elver i Trøndelag – reguleres...

likt ja, men også ulikt !

Overordnet mål om likhet, men også regionale og lokale hensyn
Naturgrunnlaget og påvirkninger forskjellige

Veien blir til mens man går....

Styres også av sedvane/kultur/historikk også

Vår vurdering i forrige høring

Miljødirektoratet foreslo innkorting med 14 dager i bakkant

Etter høring – innspill og dialoger på flere nivå – landet på full sesonglengde

«Vi vurderte også å tilrå kortere sesong, men landet etter tvil på å opprettholde sesongen. Fylkesmannen har lagt vekt på at **Orkla selv ser at beskatningen i perioder har vært for høy og at de ønsker å få bedre kontroll gjennom konkrete tiltak. ....**

*I en ny forvaltningsperiode lik den forrige (som er det mest sannsynlige å anta), **må virkemidlene gi lavere beskatning i gjennomsnitt i fireårsperioden.** En bør planlegge for denne reduksjonen allerede nå. Dette kan gjøres på flere måter, - en totalkvote (evt. fordelt på flere delstrekninger) er en løsning».*